

ÜZENET

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

XXVIII. évfolyam 20. szám. 2017. október 15.

Ára 0,80 lej

A lényeges dolgokban egység, a kétségekben szabadság és mindenben szeretet

Protestáns egyházak közös reformációi megemlékezése Kolozsváron

A reformáció fennállásának 500. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepséget szervezett az erdélyi református, evangélikus és unitárius egyház. A Farkas utcai templomban tartott ünnepi istentiszteleten mintegy ötszáz protestáns lelkipásztor, ugyanennyi gondnok és presbíter vett részt. Az ünneplő sokaság a magyar kormány támogatásával felújított teológia átadásán és Szász Domokos egykori erdélyi református püspök szobrának felavatásán is részt vett. *(Írásunk az 5–6. oldalakon)*

Reformáció – szegényebbek lennénk nélküle

A reformáció mindenekelőtt magyarul olvasható Bibliát jelent, amelyet református lelkipásztor fordított le először anyanyelvünkre, és amelyért Misztótfalusi Kis Miklós, a világhíres erdélyi nyomdász oly sokat fáradozott.

Azt jelenti, hogy amit nem tilt a Biblia, azt szabad. A régi egyházi hagyományból megtartottuk a gyermekkeresztiséget, a kenyérrel

és borral kiszolgáltatót úrvacsorát, a püspökség intézményét, a régi szép templomokat, harangokat, orgonákat, hangszereket az istentiszteleten, a lelkészek palástját, a vasárnapot és az ünnepeket.

Szabó László

(Folytatása a 3. oldalon)

Nyitni a külvilág felé

Beszélgetés Kató Béla erdélyi református püspökkel

A kolozsvári Farkas utcai templomban tartott reformációi emlékünnepeket, valamint a szászfenesi templom felavatását követően Kató Béla püspök a kétnapos rendezvénysorozatról nyilatkozott lapunknak.

– *Felemelő momentumoknak lehetnek részesei mindazok, akik Kolozsváron a Farkas utcában és a teológián ünnepeltek. Az egyház által szervezett reformációi megemlékezés hol helyezkedik el a Kárpát-medencei ünnepségsorozatban?*

– A Generális Konvent egyeztetései során arra a következtetésre jutottunk, hogy a reformáció évében minden egyháznak szerveznie kell egy központi megemlékezést.

(Folytatása a 4. oldalon)

Tanulságos igék

Ezsdrásról (IV.)

Erőltetett munkamegszakítás

Nem építhettek velünk együtt templomot Istenünknek, hanem mi magunk fogjuk azt megépíteni az Úrnak. Akkor félbeszakadt az Úr házána építése.

Ezsd 4,3.24

Kényszerű munkamegszakítás. Sztrájk. Olyan szavak, amiket manapság igen gyakran hallunk. Legtöbbször nagyobb bérért, a munkakörülmények javításáért, emberségesebb bánásmódot szokott történni. Néha hetekig tart, máskor csupán néhány óráig. Ha a közlekedésben dolgozók szakítják meg a munkát, az egész ország lebénulhat. Az is előfordulhat, hogy emberek akadályozzák egymást a munka végzésében. Például valakit nem engednek be a munkahelyére, vagy úgy megfélemlítik, hogy nem mer munkába menni.

Ebben az igében valami hasonló történik. Végre elkezdődött a munka, megindult a templom újjáépítése, amire oly soká kellett várni. A hazatért foglyoknak azonban más munkájuk volt. Egyesek féltek az ellenség mesterkedésétől: olyan emberek tűntek fel a színen, akik semmi áron nem akarták, hogy a templom felépüljön.

E helyzet máig nem változott. Ahol Isten elkezdi egy jó munkát, ott az ellenség is megjelenik, és mindent elkövet azért, hogy a munka leálljon. Nem volt ez másképp a reformáció idején sem. Micsoda harc indult az új tan követői ellen, meggyulladtak a máglyák, megindult a véres üldözés. A reformáció ellenségei mindent elkövettek, hogy a reformátorokat és követőiket megfélemlítsék.

De kik voltak az ellenségek? Nagyrészt samaritánusok, akik az otthonmaradt zsidók és a betelepített asszírok keveredéséből jöttek létre. Ezek egyáltalán nem örültek annak, hogy a zsidók nagy számban hazatértek. Ezt ők veszélynak érezték, mert azt gondolták, így ők másodrendű állampolgárok válnak. Valahol érthető is, hogy ellenségeként viselkedtek a hazatértekkkel szemben.

A szent földön multikulturális társadalom jött létre, ahol különböző nyelvű, kultúrájú emberek éltek egymás mellett. Ma mi is pont ezt éljük át, és tőlünk nyugatabbra még inkább ez a helyzet. Az ilyen társadalomban nem lehet egyik vallás fontosabb, mint a másik, egyik kultúra értékesebb, mint a másik. „Már nehogy a keresztyének mondják meg, hogyan kell élni, milyen legyen az erkölcs, az etikai szabályok. Legyünk toleránsak egymással szemben. Csak

akkor ne legyünk toleránsak, ha a hívő emberek Istenre és az ő igéjére hivatkoznak” – mondják egyre-másra manapság. Ha a keresztyén hitről van szó, vége a toleranciának. Mindenféle bűnnel legyünk elnézőek, mindent engedjük meg, de a hívő embernek nincs helye, és nem lehet szava. Milyen ismerős mondatok ezek.

A samaritánusok azt mondták: ha ti újjáépítitek a templomot, mi is szívesen besegítünk a munkába. Hisz mi is Istennek szolgálunk. Mi akkor is Istennek szolgáltunk itt, amíg ti Babilonban voltatok. Miért ne építhetnénk együtt? Ez kísértő ajánlat volt. Mert „sok kéz hamar kész” – mondja a közmondás is. Akkor az anyagiak is könnyebben megoldódnának.

Ma ezt így szokták mondani: elvégre csak egy Isten van, mind jót akarunk, ne azt keressük, ami elválaszt, hanem ami összeköt. Keressük az egységet még akkor is, ha az igazságból engedni kell, aztán minden megoldódik.

A fogságból hazatértek azonban visszautasították az ajánlatot. Nem illetlenség ez? Hát nem kellene örülni a segítségnek, az együttműködésnek? Nem, mert átlátták az ellenség szándékát. Ha azok az emberek hozzájárulnak a templomépítéshez, akkor majd beleszólnak a templomi szolgálatba is. Akkor ezt jelentené: az igaz Istennek osztozkodnia kellene a bálványokkal, s ez bálványimádás lenne, amiért ők annak idején fogságba kerültek.

Ez a visszautasítás nem intolerancia a más-képpen gondolkodókkal szemben, hanem hűség az élő Istenhez, aki nem tűr meg idegen isteneket maga mellett. A reformációban a reformátorok megértették: Isten rájuk bízta az evangéliumot. És ez az evangélium kizáró, mert nincs más név, ami által mi megtartatunk. Csak egy út van, ami az életre és az üdvösségre vezet: Jézus Krisztus. Amelyik vallás más utat hirdet ezenkívül, az zsákutcába jut. Az is, amit a középkori egyház hirdetett, hogy a magunk jó cselekedetei, érdemei által juthatunk a mennybe. Ezért hirdették olyan komolyan a reformáció jelmondatait: egyedül Krisztus, egyedül a kegyelem, egyedül hit által, egyedül a Szentírás és egyedül Istené a dicsőség.

E meggyőződésnek meglesznek a következményei életünkben. Ez nem jelenti azt, hogy mi önelégülten és öngazultan visszavonulunk e világból. De azt igen, hogy a Szentírás tiszta tanításához ragaszkodunk, és teljes igyekezettel aszerint akarunk élni.

Az ellenség nem nyugodott bele a visszautasításba. Ha a segítség taktikája nem ment, akkor következett az erőszak, a fenyegetés. Sajnos ez a taktika jobban bevált, és a munka egy időre megállt. Az ellenség felhasználta a politikai kártyát is, hisz leveleket írt Círus utódjának, aminek a lényege a következő volt: vigyázzanak Jeruzsálemre, mert az mindig lázadó város volt.

Milyen különös ez is: a keresztyéneket mindig azzal vádolták meg, hogy az állam, a társadalom felforgatói. Aháb azzal vádolta Illést, hogy ő Izrael megháborítója, az apostolokat is ezzel vádolta a főtanács, Párlól pedig azt állították, hogy pestis a társadalom számára. Krisztus egyházát is lehetetlen vádakkal illették az idők folyamán.

Ezen nem is kell csodálkozni, hisz Jézust is állandóan vádolták hol azzal, hogy a bűnösök

Bibliaolvasó kalauz

November

1.	Sze	Jn 19,28–37	Ez 14,1–11
2.	Cs	Jn 19,38–42	Ez 14,12–23
3.	P	Jn 20,1–10	Ez 15
4.	Szo	Jn 20,11–18	Ez 16,1–34
5.	V	Jn 20,19–23	Ez 16,35–52
6.	H	Jn 20,24–29	Ez 16,53–63
7.	K	Jn 20,30–31	Ez 17,1–10
8.	Sze	Jn 21,1–14	Ez 17,11–24
9.	Cs	Jn 21,15–19	Ez 18,1–20
10.	P	Jn 21,20–23	Ez 18,21–32
11.	Szo	Jn 21,24–25	Ez 19
12.	V	Gal 1,1–5	Ez 20,1–31
13.	H	Gal 1,6–9	Ez 20,32–44
14.	K	Gal 1,10–24	Ez 21,1–12
15.	Sze	Gal 2,1–10	Ez 21,13–22
16.	Cs	Gal 2,11–14	Ez 21,23–37
17.	P	Gal 2,15–21	Ez 22,1–22
18.	Szo	Gal 3,1–5	Ez 22,23–31
19.	V	Gal 3,6–18	Ez 23,1–21
20.	H	Gal 3,19–29	Ez 23,22–35
21.	K	Gal 4,1–7	Ez 23,36–49
22.	Sze	Gal 4,8–11	Ez 24,1–14
23.	Cs	Gal 4,12–20	Ez 24,15–27
24.	P	Gal 4,21–31	Ez 25
25.	Szo	Gal 5,1–6	Ez 26
26.	V	Gal 5,7–15	Ez 27
27.	H	Gal 5,16–26	Ez 28
28.	K	Gal 6,1–10	Ez 29
29.	Sze	Gal 6,11–18	Ez 30
30.	Cs	Kol 1,1–8	Ez 31

barátja, hol azzal, hogy a császárnak nem engedelmeskedik. Beteljesedik, amit Jézus mondott: ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. De ne féljünk! A reformátorok sem féltek. Tudták, hogy Isten tervét nem lehet meghíúsítani, Isten országa építését semmilyen erő nem tudja megakadályozni. Nem lehetett ezt megtenni sem Krisztus előtt 500 évvel, sem a reformáció idején, sem ma. Ne féljünk, mert ez az ország nem rajtunk alapszik, hanem Jézuson.

E nagy évfordulón merítsünk erőt a reformátorok hitéből, bátorságából, kitartásából. Adjunk hálát azért, hogy a magyar reformátorok és hitvalló ősünk is, ha kellett, életük és vérük árán is kitarítottak az evangélium igazsága mellett. Legyünk méltó utódaik. Haladjunk az ő nyomdokaikon, kövessük elszántan azt a Krisztust, akit ők is követtek. Ő nagyobb, mint az ellenség, nagyobb minden földi hatalomnál. Vigyázzunk, legyünk résen, mert az ellenség erős és ravasz. Öltözzük fel Isten minden fegyverét, hogy győzelmek lehessünk e szent harcban. Legyen ebben Isten segítségünkre!

Lőrincz István

Reformáció – szegényebbek lennénk nélküle

(Folytatás az 1. oldalról)

Hittételünk és vallásos gyakorlatunk a Szentírás alapul.

Bizonyos fokú szabadságot is feltételez. Az alapvető hittételek mellett (teremtés, keresztség, feltámadás) nem kell olyan dogmákat elfogadni, amelyek ellentmondanak nemcsak a racionak, de a Biblia sem támasztja alá őket (például Máriának szülés utáni testi szüzessége). Noha a szeretet himnusza azt írja, hogy a szeretet mindent elhisz, de a hívő ember mégsem hiszékeny.

Ahogy Jézus megreformálta a régi farizeusi vallást, és szabadon kezelte a szombatnap megtartását (Mt 12) vagy a böjtölést (Mt 9), a reformáció is lehetőséget ad, hogy az ember örömmel élje meg a keresztyénységét, ne kötelességből vagy büntetéstől való félelemből.

Örvendek, hogy egyházunkra nem jellemző a törvényeskedés és a túlzottan nagy szigor, hanem például egyes etikai kérdésekben (abortusz, válás) a józan megértés és együttérzés uralkodik. Noha szükség van hitből és szeretetből fakadó egyházfegyelemre, ékes és szép rendre.

A reformáció azt is jelenti, hogy az egyházat folyamatosan lehet és kell újítani. Ez nálunk hangzatos jelszó, de gyakran egyes egyházak túltesznek rajtuk abban, ahogy törekednek a hagyományos, régi tanításokat korszerű formában terjeszteni. Nem félnek az óbort új tömlőkbe tölteni (lásd Mt 9,17). Kérdésem, hogy szentségtörés nélkül ki vállalhatná fel a 150 genfi zsolttár Szcenzi-féle ősi szövegének a korszerűbb műfordítását, revízióját, amelyre az

1923-as erdélyi énekeskönyv kísérletet tett. Hogyan lehetne értékes, közismert és az idők próbáját kiállt ifis énekeket templomi használatba venni? Hogyan lehetne gyülekezeti tagokat a templomi istentisztelet liturgiájába bevonni?

Jól ismerem és tiszteltem a római katolikus vallást. Mégsem attól érzem magam reformátusnak, hogy *nem* kell kereszteset vetnem, nem kell gyóntnom vagy böjtölnöm. Nem attól vagyok református, hogy nem vagyok katolikus, esetleg ortodox. Igyekszem rendszeresen igét olvasni, imádkozni, templomba, bibliaórára járni, Isten ingyen kegyelmét valamilyen jó cse-

Luthert sokan sokféleképpen ábrázolták

lekedettel meghálálni, családomért és közösségeinkért is dolgozni.

Büszke vagyok a Tízparancsolat református felosztására, amely nem ollózta ki a második parancsolatot: „ne csinálj faragott képet, és ne imádd azokat...”. Noha tudom, hogy a katolikusok nem imádják a templomi képeket, szobrokat, hanem csak azokat a személyeket tisztelik, akiket a képek ábrázolnak. Nem attól vagyok jó református, hogy szeretem a sokszor igénytelen, csupasz, olykor rideg és barátságtalan református templomokat, amelyeket még ízléses bibliai jelképek, címerek, kézimunkák sem díszítenek. Mert imádott bálványokat kínál bőven a világ a templomi képeken kívül is.

Sajnos az a vád éri a reformációt, hogy akkor szabadult ki a szellem a palackból: mindenki azóta olvashatja és értelmezheti kedvére a Bibliát. Egyesek szerint a reformáció erkölcsi szabadossághoz és tekintélyvesztéshez vezetett a társadalomban. Nincs tisztelet sem Isten, sem az egyházi vezetők, sem a politikusok, sem a szülők, pedagógusok iránt – állítják egyesek. Úgy kellene ma az egyházzal együtt helyesen értelmeznünk a Szentírást, és gyakorlatba ültetnünk tanításait, hogy ezek a vádak ne érhesse nek minket, protestánsokat.

A *Reformáció genfi emlékműve* előtt című költemény felsorolja a reformáció áldásait és a vallásháborúk okozta veszteségeket. Minden gyarlóság ellenére összességében értékesnek és Istentől valónak tartja ezt a „mozgalmat”. „Híszed-e, hogy volna ma olyan-amilyen magyarság, ha nincs Kálvin? Nem hiszem!”

Illyés Gyulával együtt vallom, hogy a magyarság és Európa is szegényebb lenne a reformáció nélkül.

Reformátusnak lenni

A reformáció jubileumi évében lapunk sorozatában lelkipásztorok, laikusok igyekeznek megosztani gondolataikat az olvasókkal arról, mit jelent a reformátusság, miért gondolják úgy, hogy érdemes reformátusnak lenni.

Reformátusság: belső márkajel

Evidenciákat nehéz magyarázni. Mit jelent számomra reformátusnak lenni? Mindenekelőtt azt, hogy a legvalóságosabban benne élek Istennek a világgal való, Krisztusban kibontakozó szeretettörténetében. Kegyelemből, mert ez a nagy-lelkű hozzám fordulás messze meghaladja érdemeimet. Hit által, vagyis azzal a belső, rácsodálkozó felismeréssel, amivel ezt a nekem (is) adatott kiváltságot elfogadom. E megrendítő meghatározottságban jutok el arra a meggyőződésre, hogy életemben-halálomban nem önmagamé vagyok. Megváltóhoz és megváltottak közösségéhez tartozom. Hihetetlen és természetes dolog ez egyszerre.

A református mivolt számomra lelki út: a Szentháromság-Istennel

való személyes kapcsolat megélése, Krisztusban a megigazító igazság keresése, megtalálása, megváltásom, küldetésem, üdvösségem felőli hitem elmélyülése.

Hálás vagyok, hogy kettős értelemben is beleszülettem az (evangélium szerint megreformált) egyházba. Hozzám nőtt, hozzánöttem. Szabadon kötődöm annak hagyományaihoz. Ezen külső keretek közt szólított meg az Úr a vallásórákon, a konfirmációkor, istentiszteleteken, és tudatosította bennem Lelke által, hogy büntől, kárhózzától drága áron megmentett, békességre, szolgálatra rendelt életem van. Gyermekkoromban mindenkit reformátusnak néztem. Ma mindenkire reformátusként nézek.

Reformátusságom testvéri közösségről is szól. Nem vagyok egyedül. Egyedül nem vagyok, nem is lehetek az, akinek lennem kell. „És pedig a mi közösségünk” – ahogy János írja.

Meggyőződésem szerint a reformátusok kiállnak egymás mellett, felelősséget vállalnak egymásért, családjáért, mindenkéért. A mások szemében, szívében is láthatom: szép, becses, nemes, szent úgy a Krisztusé, a miénk.

A református életszemlélet számol a bűn, a lelki hiány tényével, másfelől a bocsánat, a kegyelem bőségével. Isten szeretete, irgalma nagyobb, mint elgondolhatnám. Ezért nincs helye a szűkkeblű magatartásnak, mások kizárásának, kárhózzatásának. A református ember a kegyelem nagyvonalúságával néz másokra. Tudja, mibe került megváltása, és azt is, hogy az mindenkié, aki elfogadja.

Az én megítélésemben a református megnevezés belső márkajel: alázatról, becsületességről, bátorságról, egyenes tartásról szól. Egy önéletrajzban az a megjegyzés, hogy református

vagyok, garancia kell hogy legyen: beszédben, magatartásban, munkában, másokhoz való viszonyulásomban törvényem az evangélium, és nem ismerek megalkuvást. Ahogy Isten sem ment bele kompromisszumokba: egyszülött Fiát adta.

Ahol a legkiélezettebben érzem, hogy református vagyok: fáj, ha egyházunk kiüresedését, hite értékeinek eltékozlását, közömbösségét, mulasztását tapasztalom. A református identitásnak része a saját hamisságunk, kicsinyességünk, lelki érdektelenségünk elleni harc, hogy egyre inkább Krisztus élhessen bennünk. A lelki reformációt átél református ember nem mond arra, amit Isten rossznak nevez, és igent minden szerinte való jóra. A békességre. A szeretetre. Az életre.

Elődeink példája megerősít, de hitünket nem tőlük, hanem Istentől kaptuk és fogadtuk el. Nem azért, hogy rejtegezzük, hanem, hogy szolgáljunk vele. Reformátusokként, egyedül Isten dicsőségére.

Domahidi Béla

Nyitni a külvilág felé

(Folytatás az 1. oldalról)

Erdélyben számos rendezvény zajlik a megemlékezések során, de mi ezt szeretnénk volna csúcspontként meghirdetni. Ráadásul az összes Kárpát-medencei református egyházi vezető jelen volt, ezzel azt is kiabrázoltuk, hogy egységben vagyunk. Mindezek mellett az unitáriusokat és az evangélikusokat is bevontuk az ünnepsébe, amit – kicsi egyházak lévén – egyedül nehezebben tudtak volna megszervezni. Ráadásul az ünnepség központi témája a felújított kolozsvári teológia átadása volt, az intézmény pedig mindhárom felekezeté.

– *Mennyire sikerült bevonni az ünnepsébe a protestáns egyházak gyülekezeteit?*

– Mivel a lelkészképzést állítottuk a megemlékezés középpontjába, szimbolikusan meghívtunk ötszáz lelképásztort, a zsinatpresbiteri elvből kifolyólag pedig ugyanennyi gondnokot vagy presbitert, hogy vegyenek részt a Farkas utcai templomban tartott ünnepségen. Ezért a gyülekezetek számára nem úgy hirdettük a rendezvényt, hogy autóbusszokkal jöjjenek fel vidékről Kolozsvárra – bár többen voltak, akik így is vállalták a hosszú utat. Sőt még a városban sem gyülekezeti alkalomként hirdettük meg az eseményt. Ennek ellenére sokan eljöttek, hogy együtt ünnepeljünk, ami azt eredményezte, hogy a templom mintegy 1200 személyt tudott befogadni, sokan így a templom elé kihelyezett padokon és kivetítőn követték figyelemmel az istentiszteletet.

– *A református egyház ritkán szokott szobrot állítani örálloinak. Miért éppen Szász Domokos püspök mellszobrát leplezték le a teológián?*

– Szász Domokos olyan korban élt és alkotott, amikor sokan kételkedtek a gyors fejlődésben. Olyan intézkedéseket fogantatosított, amelyek alapvetően megváltoztatták az egyház szerepvállalásának irányát. Nagyenyedről hosszú vitákat követően „elhozta” a teológiát Kolozsvárra. Ma, amikor látjuk, hogy milyen fejlődésen ment keresztül a város, és itt milyen lehetőségek előtt állnak a fiatalok, csak áldani tudjuk akkori éleslátását. Emellett az ő idejében rengeteg egyházi ingatlan épült fel megteremtve az igehirdetés külső feltételeit. 120 esztendő elegendő volt ahhoz, hogy mindenki előtt letisztuljon: emlékéért érdemes ilyen módon is őrizni.

– *Az egyházkerület a teológia mellett új épülettel és intézménnyel gazdagodott. Milyen célja és rendeltetése van ennek?*

– Régóta tervezzük, hogy visszaszolgáltatót épületeinket különbözőféleképpen hasznosítsuk. A reformáció jubileumi esztendeje adta az ötletet, hogy mutassuk meg értékeinket. Ezért döntöttünk úgy, hogy olyan egyháztörténeti múzeumot rendezzünk be, ahol időszakos kiállításokon keresztül a külvilág elé tárhatjuk, mi történt velünk az elmúlt 450 évben. Visszaemlékszem, a tavalyi református egység napján a Farkas utcai templom melletti várfalra elhelye-

Fotó: Kiss Gábor

zett mintegy 500 templomot ábrázoló képeket milyen meglepődve nézték egyesek: nem gondolták volna, hogy ilyen nagy számú református templom létezik egy homogén Romániában. Fontos tudatosítani másokban is: nagy számban voltunk és vagyunk jelen a térségben, ezért rólunk nem szabad félvállról beszélni.

A múzeum fontos, mert egy ablak lesz a külvilág felé, amelyen keresztül megláthatnak minket. Ugyanebben az épületben kapott helyet a levéltárunk, amely hosszú évtizedeken keresztül méltatlan körülmények között működött a Farkas utcai templom kerengőjében. Az ingatlan harmadik emeletén, a barokk stílusú tetőtérben kiállítások kapnak helyet. Szeretnénk bemutatni, hogy Bethlen Gábor fejedelem lelképásztorokat nemesítő levele – amely a levéltárban tekinthető meg – milyen hatással volt később egy lelkészi családra. Abban a korban, amikor a nők még nem emancipálódtak, a volt kackói református lelképásztornak két lánya is művészi pályán bizonyította rátermettségét: Berde Mária író, testvére, Berde Amál festőművész lett. Kettejük munkásságáról tekinthető meg kiállítás a tetőtérben.

– *A volt Bocskai téren egy református sziget alakult ki...*

– Az épület hármaskörű funkciója – múzeum, levéltár, kiállítás – igyekszünk megtartani. Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy mindezek kiegészülve a teológia könyvtárával olyan értéket képviseljenek, hogy a városba látogatók ne tudják ezt megkerülni. E kulturális intézmény mellett helyezkedik el az Apafi-kollégium és a teológia, ezekben összesen 270 egyetemista tanul. A felújítás során a kapukat szélesre tártuk, és jó lenne, ha mindez szerves egységgé válna. Vagyis a leendő lelképásztorok azokkal éljenek kulturális, társasági életet, akikkel később a gyülekezetépítés során találkozni fognak. A teológia mindezekkel igyekszik nyitni a külvilág felé. Ezt szolgálja az a modern sportpálya

is, amely az épület hátsó udvarán kapott helyet: egy ilyen létesítmény manapság az ifjúság gyűjtőhelyévé is válhat.

– *A Farkas utcában és a teológián tartott ünnepség másnap a szászfenesi templom felavatásával folytatódott. A rendezvénysorozat így kétnaposra bővült. Orbán Viktor miniszterelnök sűrű programja ellenére mégis megtisztelte jelenlétével mindkét ünnepség helyszínét. Minek köszönhető e kiemelt figyelem?*

– A jubileumi év tiszteletére a magyar kormány létrehozott egy Reformációi Emlékbizottságot, amelynek – református lévén – a kormányfő lett az elnöke és Balog Zoltán miniszter az ügyvezető elnöke. A bizottságnak én is tagja lettem, a gyűléseken pedig többször elhangzott: a találkozók jelentős ünnepé kell formálnunk. Egy ilyen alkalommal hívtam meg a miniszterelnököt, hogy látogasson el hozzánk. Annál is inkább, mert az épületek felújítását a magyar kormány támogatta. Hálát akartunk adni és köszönetet mondani neki azért, hogy ilyen nagyméretű segítségben részesített. Ahogy az avatáson elmondtam: száz év alatt ilyen még senki nem tett velünk.

– *Szívesen fogadta Orbán Viktor a meghívtást?*

– Feltétlenül. Távozáskor pedig azt mondta, hogy egy nehéz hét után – rengeteg hivatalos úton vett részt – végre otthon érezte és egy kicsit ki is pihente magát. A püspöki hivatal vendégszobája – nem először tartózkodik itt – ugyanis csendes hely, ahol fel lehet tölteni. Azt éreztem, úgy ment el, mint aki úgy gondolja, hogy érdemes még visszatérni ide, ahol az ő barátai, hit- és nemzettársai élnek. Kormányfőként különben sem teheti meg, hogy időnként ne látogasson el az elszakított nemzetrészekhez, mert nemcsak felelősséget érez irántuk, hanem támogat is.

Somogyi Botond

A lényeges dolgokban egység, a kétségekben szabadság és mindenben szeretet

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepségsorozat a Farkas utcai templomban ünnepi istentisztelettel kezdődött, amelyen a Kárpát-medence egyik legjobb igehirdetője, Kozma Zsolt kolozsvári nyugalmazott teológiai tanár a Zsolt 78,1–7 alapján hirdette az igét. Arról szól ez a zsoltár, hogy Ászáf, amit átvett elődeitől, azt át szeretné adni fiainak, unokáinak kötelezve magát arra, hogy Isten igéje sehol se rekedjen meg. Azt akarja, hogy az Úr törvénye apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre hassa át a történelmet. „Az ige áthaladt az egyház kétezer éves történelmén. Mi azt szoktuk mondani: Isten velünk volt. De azt is hozzátesszük, hogy ő alakította a történelmet, a miénket is – fogalmazott az igehirdető, majd így folytatta: most a reformációban a korábban elveszett, de megtalált ígére emlékezünk, és arra, hogy a Szentírás miképpen kísért minket végig évszázadokon keresztül. Ezt az igét hirdettük templomainkban, tantermeinkben: megszólalt a Lélek által ihletett ige, amelyet továbbadtunk évtizedeken át szószékekről szószékekre. Ezekért a szószékekért és katedrákért adunk ma hálát Istennek, és vállalunk felelősséget a jövőre nézve, hogy nem hagyjuk a templomot s az iskolát – hangzott el az igehirdetésben.

Abban az időben, Ászáf korában a szóhagyomány megbízható volt, ma már nem az, igaz, más sem az – folytatta Kozma Zsolt teológiai tanár. De ma is elkerülhetetlen a szóban való átadás. Nem elég azt mondani a gyermekeinknek, a fiataloknak, hogy menjenek a könyvtárba, vagy üljenek le a számítógép elé. Gyermekeinkkel imádkoznunk kell, beszélni kell, és így a szavak igévé válhatnak. Az igehir-

dető szerint e reménytelen világban elmondhatjuk a szószékekről azt, hogy vannak árnyékaink: elvándorlás, fogyás, beolvadás. De ha az Úr velünk van, és mi ezt hisszük, akkor ő ötszáz év múlva is megtöltheti templomainkat.

Igehirdetés után az ünnepi köszöntők sorát Bálint-Benczédi Ferenc unitárius püspök indította, majd Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök szólt az egybegyűltekhez. Történelmi

Kozma Zsolt: a reformáció ünnepén a szószékekért és a katedrákért is hálát adunk

magyar egyházakként akkor tudunk nagy célokat elérni, a Krisztustól kapott hivatást hitelesen betölteni, ha összekapcsolódunk, összeadjuk erőinket, és együtt dolgozunk a közös cél érdekében. Különleges erdélyi sors helyzetünkben megtanultuk, hogy egymásra vagyunk utalva.

Az 500 éves reformációi jubileum kapcsán erdélyi evangélikus egyházunk története, léte releváns cáfolata annak, hogy sokak számára a szórvány, a diaszpóra a térvessztést, az önfeladást, a lassú megsemmisülést jelenti. 500 éve szórványban élünk, de itt vagyunk és ünneplünk, jövőt álmodunk és reménykedünk – fogalmazott Adorjáni Dezső Zoltán.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület nevében Csúry István püspök, az unitárius egyház nevében Farkas Emőd főgondnok szólt a jelenlevőkhöz. Fekete Károly tiszántúli püspök két jelmondatot idézett: a Bethlen Gábertől származó „tudománnyal és fegyverrel kell küzdeni” kifejezést, valamint a Magyarországi Református Egyház mottóját, „ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Fekete Károly szerint emlékezésünk arra ösztönöz, hogy tekintsünk vissza Krisztusig: a bűnös ember egyedül Jézus Krisztusban való hit által, Isten ingyen kegyelméből, kizárólag a Szentírás alapján és a Megváltó érdeméből üdvözülhet.

Az ünnepségen felszólt Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztériumának vezetője, majd ezt követően a templomban levők a Farkas utcában összegyűlt több száz ünneplővel a Szabók bátyája, majd a teológia felé vette az irányt. Itt a magyar kormány támogatásával felújított Protestáns Teológiai Intézet átadására, valamint Szász Domokos püspök mellszobrának a leleplezésére került sor. Az egybegyűlteket Kállay Dezső rektor köszöntötte. „A hitébresztő, hitben megerősítő, közösségszervező feladatot teljesítő lelkipásztorok szolgálatának jelentősége a nemzettudat fenntartásában, anyanyelvünk ápolásában, közösségeink megerősítésében köztudott. Kisebbségi létünkben e szolgálatra különösen szükségünk van” – jelentette ki a rektor.

Jakubinyi György római katolikus érsek a reformáció kapcsán úgy fogalmazott, hogy amikor a szülők elválnak, a gyermekek azt nem ünneplik meg. De ötszáz év távlatából ma már más a helyzet – tette hozzá. Az egyházi vezető azt kívánta az ünneplőknek, amit egy régi reformátort idézve II. János Pál pápa mondott: „a lényeges dolgokban legyen egység, a kétségekben szabadság, de mindenben szeretet.”

Bogárdi Szabó István dunamelléki püspök köszöntését követően Kató Béla püspök szólt az egybegyűltekhez. „Szabad vallásgyakorlatunk csak az anyanyelv teljes körű használatával érhető el. Erdélyi magyar közösségünk csak akkor maradhat fent, ha sikerül újratertelni intézményeinket és önmagunkat” – fogalmazott Kató Béla. A püspök megköszönte az anyaor-

Fotók: Kiss Gábor

A Farkas utcából a teológiára menetelők élén a rétyi fúvószenekar haladt

(Folytatása a 4. oldalon)

A lényeges dolgokban egység, a kétségekben szabadság és mindenben szeretet

(Folytatás az 5. oldalról)

szág által nyújtott jelentős anyagi támogatást, amelynek köszönhetően több kolozsvári intézmény is megújulhatott.

A köszöntések sorát Szász Domokos püspök mellszobrának leleplezése után Orbán Viktor miniszterelnök zárta. „Hiszed, hogy volna olyan-ilyen magyarság, ha nincs Kálvin? Nem hiszem – vallotta a katolikus Illyés Gyula a reformációról. Eltelt az első ötszáz év. Eljött az ideje, hogy ismét megkérdezzük: lenne-e olyan-ilyen magyarság, ha nincsenek a reformátorok, ha nincsenek a faluról falura járó protestáns prédikátorok? Lenne-e még olyan-ilyen Európa, egyáltalán nyugati világ, ha nincsenek a protestánsok, akik ott álltak helyt szilárdan, ahol mások megfutamodtak? Van-e ma is a reformációnak gyógymódja az európai kultúrát gyötrő betegségekre? Van-e református gyógymódja Európa mostani kulturális elernyedésének, gazdasági tévesztésének és demográfiai zsugorodásának?

Van-e gyógymódja az idegen kultúrákkal szembeni önfeladásnak? S van-e a reformációnak ma is érvényes válasza a magyarság sorskérdéseire: a népességfogyásra, a nemzetegyesítésre, a szórványban élő magyarok megtartására vagy a nemzetgazdaság felépítésére?” – tette fel a miniszterelnök a húsba vágó kérdéseket, majd folytatta. „Öt évszázaddal ezelőtt a reformáció volt a válasz egy kétségek között hányódó, meghasonlott és utat tévesztett Európa számára. Öt évszázaddal ezelőtt a reformáció jelölte ki nekünk, magyaroknak is a megmaradás ösvényét. Megteremtette nemzeti nyelvű irodalmunkat, és felépítette a nemzeti ellenállás végvárrendszerét, a protestáns iskolákat.

Református, evangélikus, unitárius lelképásztorok a Protestáns Teológiai Intézet udvarán

és a rend megtart benneteket. Tartsátok meg a templomot, tartsátok meg az iskolát, tartsátok meg magatokat a keresztyénségben, és a keresztyénség is megtart benneteket. Álljatok

ki, és harcoljatok azért, ami fontos számotokra. Alkalmas és alkalmatlan időkben egyaránt. Ha kell, a többséggel, az elnyomással, az erőszakkal szemben is” – fogalmazott Orbán Viktor. A kormányfő szerint arra a kérdésre is válaszolni kell, hogy mi következik mindebből ránk, magyarokra nézve. „Két dolgot jelent: biztatást és feladatot. Biztatást, hogy a keresztyénség olyan üllő, amelyen rengeteg kalapács elkopott már. És jelent feladatot, hogy őrizzük és folytassuk az egyedülálló, öt évszázados szellemi, lelki, kulturális hagyományt, amelyet itt, Erdélyben, az európai vallásszabadság bölcsőjében a reformáció egyházai hoztak létre. Ezt a szellemi és földrajzi tájat nekünk be kell laknunk, ahogy a mi dolgunk az is, hogy otthon teremtünk benne a magyarok következő nemzedékeinek.”

Orbán Viktor miniszterelnök beszédét követően az ünnepség a teológiai ával szomszédos épületben kialakított egyházi múzeum felavatásával ért véget.

Somogyi Botond

A csodának folytatódnia kell

Felépült a szászfenesi templom

Kész csoda, ami történt itt, Szászfenesen – mondta az egyik néni, amint a templomszentelési istentisztelet után lassú léptekkel igyekeztünk kijutni az udvarra. Majd hozzátette: az pedig külön öröm számunkra, hogy Orbán Viktor miniszterelnök eljött hozzánk, hogy velünk együtt ünnepeljen. Kérdésekre elmondta, a kis közösség már akkor szeretett volna templomot építeni, amikor alig

voltak több mint száz. De amióta megnőtt a reformátusok száma, a régi álom megvalósítása új erőre kapott.

Gyülekezet alakult

Valóban különös, ami Szászfenesen történik. Ha arra gondolunk, hogy a Kolozsvár tőszomszédságában fekvő községről évtizedekkel ezelőtt szinte semmit

nem lehetett hallani, egy idő óta már más a helyzet. A kincses város fejlődésének köszönhetően a községbe egyre többen költöztek ki. Olyannyira, hogy 1992 óta több mint 400 százalékkal nőtt a település lakossága: az egykor mintegy 6500 helyett hat évvel ezelőtt több mint 22 ezer személyt számláltak. Ilyen körülmények között nem véletlen, hogy a népszámlálás során kiderült: Szászfenesen több mint ezren vallották magukat reformátusoknak. Az egyházmegye nem is tétlenkedett sokáig: igyekezett lépni, hogy a fenesiek anyaegyház-

községgé váljanak. Hiszen – ahogy Bibza Gábor kolozsvári esperes mondja – a faluba költözött fiatalok első gondnokukkal az élen kérték az önálló gyülekezet létrehozását. Sajnos az akkori vezetőket – püspököt és esperest – több kritika is érte, de ma már látható, hogy az idő őket igazolta.

Az első istentiszteletet 2011. november 6-án tartották két fiatal házaspár és az akkori lelképásztor, Ágoston Attila családja körében a kultúrotthonban. „Kapuról kapura,

(Folytatása a 7. oldalon)

házzól házzra kellett járni, hogy összeírjuk az egyháztagokat. Délelőtt mindenki dolgozott, így csak késő délután volt idő a családlátogatásra” – mesélte akkor Ágoston Attila.

Istentisztelet a panzióban

Később a kultúrotthonból egy kisebb, kétszobás lakásba kényszerültek, ez pedig szűkössé bizonyult. Ekkor lépett a színre az egyik presbiter, Olga néni, aki felajánlotta, hogy panziójának egyik termében tartsák az istentiszteleteket. Ez már elég tágasnak bizonyult, a fűtéssel sem voltak gondok, ám sokan mégis lemondtak az istentiszteleten való részvételt mondván: egy szálloda nem méltó hely a gyülekezeti alkalmakra. Pedig az akkori püspök, Pap Géza is hangsúlyozta: nem a hely szenteli meg a gyülekezetet, hanem fordítva, a gyülekezet a helyet.

Szorgalmas munkával Ágoston Attila és az akkori gondnok, Kiss György végül mintegy hatszáz személyt írt össze, ennyi tagból állt néhány éve az egyházközösség. Templom még nem volt, de akarat igen, sőt az előkészületek is szépen haladtak. Az alapkövet végül 2013 áprilisában tették le a polgármesteri hivataltól ajándékba kapott telken, a tervek szerint a passzív házként megépítendő ingatlanban a templom, a parókia és a gyülekezeti terem kapott volna helyet. A pénzalapok hamar elfogytak, az építkezés leállt, a lelkipásztor pedig családi okokból távozni kényszerült.

Új lelkipásztor, új tervek

Másfél éve Máté István személyében új lelkipásztor került a gyülekezetbe. A fiatal, energiától duzzadó egyházi szolga nagy lelkesedéssel fogott a gyülekezet-építésbe, és a templomépítés is új fordulatot vett. „Ha lesz templomunk, sokan át fognak jönni a kolozsvári gyülekezetekből, akik még odatartoznak, de már évek óta itt laknak. Elmagyarázzuk az embereket: annak a gyülekezetnek legyenek tagjai, ahol laknak” – mondta még tavasszal Máté István, aki érkezésekor reménykedő embereket és elázott falakat talált. A lelkész javaslatára a tető nélküli templom falai közé sátozt húztak, így tartották az első istentiszteletet. Az emberek meggyőződtek: már csak idő kérdése a templom birtokbavétele. Igaz, nemcsak idő, hanem pénz kérdése is volt. Azt ugyanis senki nem tudta megmondani, a templom mikor épül fel.

Az idén október elsején tartott avatónapon Halmágyi Sándor, a fenesiek harmincas éveiben járó főgondnoka már így fogalmazott: „óriási szerencse, hogy a magyar kormány támogatta a munkánkat, különben tíz évig épült volna a templom”. – Vagy akár még több ideig is – tette hozzá az egykori gondnok, Kiss György, aki feleségével immár Esztergomból látogatott haza, hogy együtt örvendjen ismerőseivel, barátáival. A tervek időközben változtak. A templom mellé végül nem parókia, hanem óvoda

A szászfenesi református templom passzív házként épült fel

és bölcsőde épült: ez nagy segítség lehet azon fiatal házásoknak, akik a református közösség nagy részét alkotják. Kérdés, hogy azok, akik a városba járnak dolgozni, itt hagyják-e majd gyermekeiket az oviban – fogalmazott némi kételkedéssel a hangjában Halmágyi.

több mint 700 ezer eurós költségvetés nagy részét biztosító magyar kormánynak, vállalkozóknak és gyülekezeti tagoknak, mintegy negyven erdélyi gyülekezetnek – az anyagi segítséget, majd az ünnepségen résztvevők Orbán Viktor miniszterelnök beszédét hallgatták meg. A kormányfő elmondta: míg Nyugaton kiüritik és átalakítják a templomokat, addig Szászfenesen az emberek templomot építenek, mert tudják, csak ez tart meg minket. Orbán ugyanakkor hangsúlyozta: a magyar kormány csak akkor tud folyamatosan segíteni, ha azt az erdélyi magyarság is támogatni fogja.

Jelenleg a gyülekezet mintegy 640 lelket számlál, egyházfenntartói járulékot 160-en fizetnek, rengeteg a gyermek, a templomba járók száma ünnep idején eléri a 150-et, máskor 60 körül mozog – mondta lapunk kérdésére válaszolva Halmágyi Sándor főgondnok. „A munka nem áll meg, hogy a több mint ezer lelket számláló közösség Istent tisztelő gyülekezetté, lelki házzá épüljön. Újra fel kell keresni a családokat és azokat is, akik a templom hiánya miatt eddig nem jártak istentiszteletre” – tette hozzá Máté István lelkipásztor. – Vajon hányan fognak ezentúl eljönni majd a gyülekezeti alkalmakra, ha most már templomunk is van? – kérdezte kíváncsian Ilára Árpád pótpresbiter is, aki 2000-ben költözött a községbe, és még emlékszik, amikor a szomszédos Magyarlóna lelkipásztora tartotta az istentiszteletet a maroknyi embernek.

A templom tehát négy év alatt felépült Szászfenesen, a csoda megtörtént, de folytatódnia kell, hogy Erdély egyik legfrissebb református közössége gyülekezetté kovácsolódjék.

Somogyi Botond

Németh Zsolt külügyi államtitkár, Balog Zoltán miniszter, Orbán Viktor miniszterelnök, Kató Béla püspök és Máté István lelkipásztor

Menedékváros

A hálaadó ünnepi istentiszteleten – amely keresztelessel kezdődött – Kató Béla püspök a József 20,1–7 alapján hirdette az ígét. Az izraeli népnek a nehéz időkben még az ígért földjén is szüksége volt menedékvárosokra, ahol a gyilkos bosszú elől menekülve az emberek oltalomra találtak. „Nekünk ilyen menedékvárosunk a templom, ahova mindig eljöhettünk feltöltekezni. Az óvodával és bölcsődével együtt legyen ez a hajlék egy sziget, ahol az Úr elé vihetjük örömeinket, bánatunkat. Isten áldja a menedékkérőket és menedéknövevényeket egyaránt” – fogalmazott a püspök. Máté István lelkipásztor megköszönte a támogatóknak – az erdélyi egyházkerületnek, a

Eszmék, értékek, váradalmak

Ünnepi konferencia a reformáció jegyében

Eszmék, értékek, váradalmak címmel emlékezett meg a Protestáns Teológiai Intézet a reformáció 500 éves évfordulójáról. A kétnapos konferencián a Kárpát-medencei teológiák képviselőinek részvételével kerekasztal-megbeszélést tartottak, valamint a reformációnak a társadalomra gyakorolt hatásáról hangzottak el előadások.

A kétnapos eseményt a Farkas utcai templomban Kállay Dezső rektor ígéhirdetése nyitotta meg szeptember 28-án délután. Az ígéhirdető a prédikációban hangsúlyozta, hogy „a hívő ember nem a saját hitének erejével, hanem Isten erejével jár”.

Ígéhirdetést követően a rektor megnyitóbeszédében a konferencia célját ismertette: „a reformáció eszméinek az európai és hazai művelődésre gyakorolt hatására kívánjuk ráirányítani a figyelmet, egyfelől a teológiai gondolkodás és teológiaművelés területén, másfelől a filozófia, az irodalom, a képzőművészet és a zene területén. Kitekintésként az előadás-sorozatot a reformáció és a misszió kapcsolatának vizsgálata zárja” – mondta Kállay Dezső.

A másnap reggeli áhítatot követően négy csoportban folytatódott a konferencia munkálatai: egyháztörténeti, katekétikai, rendszeres, valamint bibliokateológiai műhelymunkán vehettek részt az érdeklődők. Ezt kerekasztal-beszélgetés követte a Kárpát-medencei teológiák képviselőinek részvételével.

Kicsi a merítési lehetőség

Balla Ibolya rektorhelyettes a pápai teológia képviselőjében elmondta: sajátos helyzetben van a dunántúli egyházkerület, hiszen a gyülekezetek nem ismerik saját teológiájukat. Kicsi a merítési lehetőség, ugyanis kevés fiatal tudnak megszólítani, így egyre kevesebben jelentkeznek a teológiára.

A komáromiak részéről elhangzott: a teológia a felvidéki városban az állami egyetem egyik részeként működik, az állam nem hagyja jóvá a hatéves képzést. A diákok így nem gyűjtik össze a megfelelő kreditpontot, és csupán mesterszintű képzésről kapnak bizonylatot – mondta Lévai Attila dékán. A budapesti evangélikus teológiát Korányi András egyetemi tanár képviselte. „A Kárpát-medence egyetlen önálló evangélikus lelkészképzője vagyunk, intézetünknek szellemi központtá kellene alakulnia” – válaszolta a terveket Korányi, aki szerint a

hittanképzésben tatóngó úr keletkezett, és ma a lelkészképzés újrafelfedezésére is szükség van.

Az egyetem diplomagyárrá változott

„A nyugati társintézményekkel való kapcsolattartás is megnehezedett. A mai furcsa világban próbálunk szót érteni azzal, akivel még lehet” – fogalmazott sokat sejtetően Korányi.

A budapesti Károli Gáspár Egyetem hittudományi karának docense, Békési Sándor kijelentette: a bolognai rendszer szétverte az egyetemi oktatást, üzletté vált a tanítás, az intézmények pedig diplomagyárrá váltak. A cél nem a minél jobb minőség elérése, hanem a kreditpontok megszerzése. „A tartalom, a tudás és a bölcsesség nem fontos” – mondta szomorúan Békési. Az általa képviselt egyetemen igyekeznek a református lelkiséget képviselni, és a számos kart magában foglaló intézményben a lelképásztorképzés során szeretnék az oktatást és a nevelést összeegyeztetni a diplomagyártással. „A mai világban a képi hatás dominál, az emberek keveset olvasnak, ezért az ilyen korszellemmel való harc nehéz. Nagy szükség lenne a rohanó világban az ige világában való elmélyülésre” – osztotta meg gondolatait Békési Sándor.

A kommunizmus agyimosást végzett

A sárospataki teológia nevében Füstí Molnár Szilveszter rektor szólt a jelenlevőkhöz. Megtudtuk, hogy az általa vezetett intézmény több évtizednyi szünet után indult be, és sok gonddal küszködnek. „A rendszerváltás után 25 évvel szembesülünk azzal, hogy a kommunizmus milyen nagy agyimosást végzett a lakosság körében” – mondta a rektor, aki szerint régebb a teológiára jelentkezők többnyire vidékről érkeztek, ám a globalizáció miatt a

vidéki bázis felbomlott, a diákoknak pedig – akik városról érkeznek – nincs egyházas háttérük, nem kötődnek szorosan egy-egy gyülekezethez. A rektor szerint a felsőoktatás a középiskolás szint folytatása. „Hiányos a közegyházi felfogásunk. Milyen az egyházképzés? Ha nem tiszta, nem tudunk oktatni sem” – tette fel a kérdést Füstí Molnár Szilveszter.

A debreceni hittudományi egyetem részéről Kustár Zoltán rektor elmondta: 2011-től a teológia többkarú intézmény lett, mert ebbe belevolt a Kölcsey Ferenc Főiskola is. A rektor égető problémának nevezte a diákok számának folyamatos csökkenését. „A fiatalok között nem népszerűek a hitéleti pályák. Vajon az egyházi háttérből érkezők bíznak-e abban, hogy van jövő?” – kérdezte a rektor, aki szerint az egyetem életében az is nagy gond volt, hogy a diákoknak évekig nem volt bentlakása.

Lukács Olga, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Karának dékánja arról beszélt, hogy az intézmény vezetése során egyrészt tekintettel kell lenni az állami előírásoknak, másrészt az egyház felé is meg kell felelni. Ugyanakkor csökken a diáklétszám, ezért az egyetemre más felekezetűeket is felvesznek.

A kolozsvári teológia rektora, Kállay Dezső az egyetem belső struktúrája egyensúlyban tartásának fontosságáról beszélt. Elmondta, a korábbi években óriási hangsúlyt fektettek az állami akkreditáció elnyerésére, több ezer oldalas dokumentációt kellett elkészíteni, ezért működőképesnek kellett feltüntetni olyan struktúrákat, amelyek nem voltak életképesek, az ösztöndíjrendszerben új szabályokat kellett hozni. „A 2010-es évek elején nagyon megcsappant a diáklétszám, azt követően lassú, de folyamatos növekedés tapasztalható. Ám az intézmény iránti érdeklődést folyamatosan fent kell tartani” – fogalmazott a rektor.

Gyülekezeteket menedzselő guruk?

A megbeszélésen elhangzott: elmélet és gyakorlat között nagy a feszültség, minden a gyakorlat irányába tolódik el. Az elméleti tudást kevesen értékelik, mozaikká hullik szét, pedig az elméletnek kellene vezetni a gyakorlatot. Amerikában gurukat képeznek ki, akik tréningezik a gyülekezetet. A lelkipásztorok nálunk menedzserek lesznek, akik mindenhez akarnak érteni. A gyülekezetek azonban azt szeretnék, ha nemcsak szervező, a gazdasági kérdéseket előtérbe helyező lelkipásztoraik lennének, hanem olyanok, akik az ige fölött elmélyülnek, és létkérdéseikre válaszokat adnak.

A kerekasztal-megbeszélést követően az ünnepi konferencián több előadást tartottak, amelyek a reformáció eszméinek az európai és hazai művelődésre gyakorolt hatására irányították a figyelmet (a teológiai gondolkodás, filozófia, irodalom, képzőművészet, zene és a missziós küldetések területén).

Somogyi Botond

A szerző felvételei

Isten közelségében megelégedni

Megújult a rétyi templom

Hat év munkájának a gyümölcséért adott hálát szeptember 24-én a rétyi közösség, amely lépésenként újította meg templomát. A hálaadó istentiszteleten a templom előtti téren helyezték el azt a kopjafát, amely a reformáció 500 éves jubileumának állít emléket.

Hatéves munkafolyamatot zárt le a rétyi közösség. Templomának megújulásáért hálaadó istentiszteletet tartottak, amelyen az igét hirdető Kató Béla püspök mellett a környékbeli lelkipásztorok is szép számban vettek részt. Ince Zsolt György esperes liturgiai szolgálata után Kató Béla püspök a Zsolt 42,2–3 alapján hirdette az igét a gyülekezetnek. Prédikációjában hangsúlyozta: a templom, amelynek Háromszéken mindig gondját viselték, az Istennel való találkozás, a kiteljesedés helyszíne. A zsoltár is erről beszél, a mindennapokban megfogalmazódó vágyról, amelyet csak a célhoz vezető úton tapasztalhatunk meg. Ez a típusú vágyakozás azonban ma szinte ismeretlen az emberek előtt, hiszen mindenki azonnal akar megkapni mindent. A beteljesedéshez azonban szükség van az útra, hogy amikor a templomba megérkezünk, akkor Isten közelségében tudjunk megelégedni.

Deák Botond lelkipásztor beszédében a munkálatokról számolt be. Elmondta, bár nem

tudták, hogy a reformáció ötszázadik évében lesz kész a templom, örülnek annak, hogy így alakult. Beszámolójából kiderült, 2011-ben kezdték el a felújítási munkálatokat tervezni, ekkor készültek el a felmérések, rá egy évre már új tető alatt várta a templom a híveket. 2013-ban került sor a templom külsejének felújítására, a torony újravakolására. Ekkor azonban a források is elfogytak, a gyülekezetben gyűjtést szerveztek, összesen 9300 lej adomány érkezett be. 2014-ben sikerült a hajlék belsejét felújítani, a nyílászárókat kicserélni, egy kisebb szünet után 2016-ban pedig a templomhoz vezető lépcsőt is elkészítették, valamint a toronysisakot lefestették. A gyülekezet idén sem volt tétlen: új tengelyre helyezte a harangokat, a nagyharangot villamosította. A belső díszlet is

kicserélődött, a nőszövetség tagjai lefestették a padokat, és új mellvédeket adományoztak. A lelkipásztor külön köszönetet mondott Bukur Béla számadó gondnoknak, aki a felújítások során oroszánrészt vállalt a közmunkák megszervezésében, ugyanakkor ő adományozta az egyházközségnek azt a kopjafát, amely a reformáció 500. évének állít emléket.

A gyülekezet műsora után – amely során szavaltatok hangzottak el, és a nőszövetség kórusa is bizonyosságot tett – a templom előtti téren zárták az ünnepséget. A kopjafát Bukur Béla számadó gondnok és Kató Béla püspök leplezte le. Áldás után a rétyi fúvószenekar kíséretével énekelte el a gyülekezet a magyar és a székely himnusz.

Bethlen Gábor Baróton

Új esperesi székhely Erdővidéken

Felavatták Baróton az Erdővidéki Egyházmegye esperesi hivatalának új székhelyét. Ugyanekkor leplezték le Bethlen Gábor mellszobrát is, amelyet a közeljövőben helyeznek el a város központjában.

Ünnepi istentisztelettel emlékeztek meg az Erdővidéki Egyházmegyében a reformáció 500. évfordulójáról. A baróti templomban tartott istentiszteleten Kató Béla püspök a Jel 3,14–22 alapján hirdette az igét. A püspök szerint az egyházat gyakran fenyegeti az a veszély, hogy elszakad Istentől, főleg akkor, amikor a környezete elkezd azt befolyásolni. Az egyház egyetlen megtartója Isten kegyel-

me. Kató Béla szerint Krisztusnak minden esetben forró hitű, lángoló lelkű gyülekezetekre van szüksége, csak ezek képesek újabb embereket megnyerni Istennek.

Berszán István esperes köszöntőjében elmondta: olyan korban, amikor a szavak is inflálódnak, Isten igéje élő és ható lesz. A reformáció emlékévé alkalmából szervezett események mozaikkövek, amelyeket ha összeillesztünk, arra

készítetnek, hogy egy pillanatra megálljunk és emlékezzünk.

Tordai Árpád házigazda lelkipásztor emlékeztette a gyülekezetet: ahhoz, hogy az elmúlt ötszáz évhez még ötszázhoz hozzá tudjunk tenni, tudatosítanunk kell magunkban, hogy helytállásunk Istentől van. Bíró Béla Dávid egyházmegyei főgondnok szerint a múltból való megemlékezés alapja a jövőbe vetett hitünknek, és azt sem szabad elfelednünk, hogy szolgáltatunk Istentől kapjuk.

Igehirdetés után Kolumbán Vilmos teológiai tanár tartott előadást Bethlen Gáborról, aki külpolitikai éleslátásának köszönhetően Erdély önállóságát próbálta megőrizni. Neki köszönhető az is, hogy létrejött a gyulafehérvári kollégium, amely akadémiai szintre emelte a középiskolai oktatást. A fejedelem ezzel biztosította, hogy Erdély értelmiségi rétegét itt képezzék, ebben a városban zajlott ugyanis a lelkipásztorok mellett a jogászok képzése is. Bethlen Gábor nagy érdeme, hogy halálakor egy élhető Erdélyt hagyott maga után – összegezte előadását Kolumbán Vilmos.

Varga Mihály szobrász köszöntőbeszédében hangsúlyozta, Barót megérdemli, hogy főterén Bethlen Gábor szobra fogadja a látó-

gatókat, a szoborállítását támogató Kovászna Megyei Tanács részéről Grúman Róbert alelnök mondott beszédet. Áldás után az új egyházmegyei központban folytatódott az ünnepség, az udvarra sereglett vendégek esőben hallgatták Kató Béla püspök beszédét, aki elmondta, sokáig az volt a szokás, hogy az egyházmegye székhelye ott volt, ahol az esperes szolgált, azonban ma már elengedhetetlen, hogy az egyházmegyéknek saját, állandó székhelyeik legyenek. A Bethlen Gábor Alap támogatásával idén öt új egyházmegyei központ jön létre. Az ünnepségen közreműködött a Kájoni Consort régiezene-együttes és a 13 kórusból egyesített Refo500 vegyes kar.

Kiss Gábor

Fotók: Kiss Gábor

Szolgáljak az Úrnak örömmel!

Diakóniai tevékenységek Kárpátalján

A Szovjetunióban, azon belül Kárpátalján annak idején a kommunista állam szinte mindent elkobzott a felekezettől: templomot, iskolát, parókiát, szeretetszolgálati intézményeket. A kilencvenes évek változásai előtt már csak egyetlen kis iroda maradt meg Beregszászon a kárpátaljai reformátusok tulajdonában. Innen kellett talpra állni, visszaigényelni az igényelhetőt, működtetni az egyházközösségeket és létrehozni új intézményeket. Ma is nevezetes dátum 1989. augusztus 11-e, amikor visszakapták az első templomot.

Jelenleg a mintegy százötvenezres kárpátaljai magyarság közül hozzávetőlegesen százezren vallják magukat reformátusoknak, az aktív gyülekezeti tagok létszáma hetvenezzerre tehető. Három esperességben összesen száznyolc pap végez szolgálatot a Kárpátaljai Református Egyház keretében. Közülük egy református lelkész ukránul prédikál, míg öt cigány gyülekezetben szolgál. Körülbelül tízezer gyermek hitoktatása zajlik. És még sokan dolgoznak az egyház intézményeiben, hogy az önkéntesekről ne is beszéljünk. Hiszen sok mindent meg kell szervezni, még önkéntes tűzoltó alakulatot is, amiről az ukrán állam nem gondoskodik. Miközben az anyaország támogató és intézményfenntartó szerepe felértékelődik, az anyagiak több mint nyolcvan százaléka Budapestről jön. Kijevből szinte semmi, ráadásul a vámról alkalmazó bonyolult ukrán törvény-

kezés akadályozza a segélyszállítmányok célba juttatását. De legalább megadatik a lehetőség az önszerveződésre.

Nagy Béla, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főgondnoka, a zsinat világi elnöke, a diakóniai osztály és egyúttal a koordinációs

Nagy Béla az általa vezetett diakóniai szolgálat segítségével sokat segít a kárpátaljai rászorultakon

iroda igazgatója számolt be az egyház sokrétű diakóniai tevékenységéről. Beregszászon külön épületben működik a harminc személyt befogadó idősek otthona, amelynek a létrehozását maga az ukrán állam kérte, és elősegítette egy valamikori középiskola időközben elhagyott épületének a kiutalását az egyházkerület számára. Külön épületben kapott otthont a katasztrófavédelmi központ, amelyet ilyen elnevezéssel sikerült létrehozni az ismételt árvízkarok okoz-

ta helyzetben, bár gyakorlatilag belső használatú vendégszobákból áll. Az út túloldalán fekvő épületben szociális konyha működik, amely naponta háromszáz rászorulóknak nyújt egyszeri meleg ételt, és kétnaponta hétszáz kenyert sütnek. Ünnepek előtt egységes segélycsomagokat osztanak ki több ezer magányos rászoruló otthonában. Emellett folyik a ruhaosztás a szegényeknek, tisztálkodási és tisztítószereket juttatnak el hozzájuk, tolókcseit biztosítanak a mozgássérülteknek. Tizenhét óvodát támogatnak rendszeresen játékokkal, láb- és ruhákkal, élelemmel. Amit adományba kapnak, azt tovább is adják. A fenti sokoldalú tevékenységek nem valósulhatnak meg az önkéntesek odaadó munkája nélkül. „Szolgáljak az Úrnak örömmel.” (Zsolt 100,2)

Jószorival akadnak új tervek és kihívások is. Tucatnyi alkalmazottal szeretne működni az idén tavasszal beindult házi beteggondozás, amelynek a működtetését a svájci HEKS segélyszervezet indítványozta és támogatta. Merész terv ugyanakkor egy református kórház létrehozása, ami számítások szerint ötmilliárd forintba kerülne. Ukrajnában ugyanis a beteg ember felekezeti hovatartozásától

függetlenül többnyire magára van hagyatva: a kórházban mindent előre kell fizetni, még a kótszert és a kesztyűt is. Ezért az egyház már olyan mentőszolgálatot működtet, amely segítségével a sürgősen rászorulókat, társadalombiztosítással rendelkezőket vagy az azt nélkülözőket egyaránt magyarországi kórházakba szállítják. Szóval a hívei szociális gondjain enyhíteni igyekvő egyház életmentő szerepet is ellát.

dr. Ábrám Zoltán

Hallássérültek közösségi napja

Az Efatta Koronka Egyesület Marosvásárhelyen és Székelyudvarhelyen rendszeresen szervez közösségi napot hallássérült felnőtteknek. Marosvásárhelyen a Gecse utcai egyházközösség gyülekezeti termében, Udvarhelyen pedig a református egyház Bocskai-teremben találkoznak a hallássérültek, közösen imádkozni, ráhangolódni Isten igéjére és közösségekben lenni.

Az egyesület képviselője, Korodi Csaba kórházlelkész elmondta, több mint húsz éve foglalkozik a kolozsvári Kozmutza

Flóra Hallássérültek Iskolájába járó gyerekek hitre nevelésével. Azt tapasztalta, szükségük van arra, hogy megismerjék Isten igéjét. Miután befejezik tanulmányaikat, és visszakerülnek lakhelyeikre, nem biztos, hogy megtalálják azokat a közösségeket, ahova bekapcsolódhatnak. A hallók közössége nem vonzó számukra, hiszen ők a verbális kommunikációból keveset értenek, emiatt kirekesztetteké válnak.

Egyesületünk szakemberek bevonásával megteremti az optimális feltételeit annak, hogy a hallássé-

rültek a jelbeszéd segítségével, valamint vizuális eszközökkel élvezhessék az együttléteket.

„Minden alkalmat áhítással kezdünk, imádkoztunk, utána előadásokat tartottunk. Ezt közösség-építő játékok, valamint személyes beszámolók követték. Úgy éreztük, hasznos volt az együtt töltött idő” – mondta a lelkipásztor. A közösségi nappal az is a cél, hogy a nagyothallókat segítsék beilleszkedni a hallók közösségébe, miután megteremtődtek azok a sajátos feltételek, amelyek számukra nélkülözhetetlenek. Így bekapcsolódhatnak majd a városi gyülekezetekbe.

A Kolozsváron tanuló hallássérült gyerekek nyári keresztyén táborát 24. alkalommal szervezték meg Parajd mellett, a Bucsinon. Ez alkalommal 27 gyerek és öt felvigyázó tanár vett részt. A bibliai történetek a bibliai anyagát követték Dániel könyve alapján. A gyerekek megismerkedhettek a régi magyar íjászattal, bőrdíszművességgel és rézművességgel. A foglalkozások az alábbiakkal bővültek: kukoricacsuhéból készült

tárgyak, hintajavítás, búvárkodás a parajdi wellnessközpontban. Ez utóbbit óriási érdeklődéssel várták a gyerekek, mivel újdonságnak számított: képzett búváredzővel és teljes felszereléssel merülhettek. A táborozók Szovátán is töltöttek egy napot, ahol a Medve-tóban fürödtek, és meglátogatták a várost.

A táborba Székelyudvarhelyről és Marosvásárhelyről meghívták a hallássérült felnőtteket is, akikkel együtt töltöttek egy napot. Minden ilyen találkozás mély nyomot hagy a lelkekben. A vezető is örülnek, hogy felnőtteként viszontláthatják egykori diákjaikat, akik néhány évvel ezelőtt a táborozások során ismerhették meg a Biblia tanítását, valamint a keresztyén közösséget.

A szervezők köszönetet mondanak a Diakónia Keresztyén Alapítvány sepsiszentgyörgyi fiók-Irisz Ház pályázati támogatásának, amelyet a HEKS és EPER Diakonie Austria alapjaiból hívott le, a Maros Megyei Tanácsnak, valamint a Teleki Oktatási Központnak.

Korodi Csaba

Amikor az ünneplésnek közösségformáló ereje van

Gyülekezeti nappal köszöntöttük a jubileumi évet Kalotaszentkirály-Zentelkén, ahol a gondosan összeállított programból a faluközösség minden tagja találhatott kedvére valót. Mialatt a felnőttek áhítaton és előadáson elmélkedtek arról, mit jelent ma reformátusnak lenni, a legapróbbak megtapasztalhatták a láthatatlan színház különleges élményét.

A meghívót kissé félreértelmezve néhányan késve érkeztek meg fél tíz után pár perccel, és kipirult arccal huppantak le a hozzájuk legközelebb lévő helyre, amikor néhány szem rosszszallóan rötta meg őket a pontatlanságért. Pedig az égvilágon semmiről sem késtek le, hiszen a lelkész is abban a pillanatban lépett be az ajtón, arcáról mintha a csalódottság jeleit olvashattuk volna le (vagy csak a készülődés fáradalmi sötétítették el tekintetét). Amikor viszont lepillantottam a karzatról, kissé engem is elfogott a szomorúság: 160 ember tényleg csak ennyit jelentene? Ám gyorsan elkergettem búskomor gondolataimat, azzal nyugtatgatva magam: mindig abból kell dolgoznunk, amink van.

Az alkalom látszólag hagyományosan indult, ahogyan ezt eddig mindenki megszokhatta: templom, lelkész, áhítat, zsoltári énekek, előadás, ünnepi öltözet. Talán nem is vártak többet a gyülekezeti tagok. Egyik ismerősöm szavaival élve biztosan azt gondolták: egész nap a templom padjaiban fogunk ülni. Az áhítaton már az első pár pillanatban mintha hiba csúszott volna a gépezetbe: a szokásokat kissé melőlözve Lukács Endre lelkipásztor nem a szószéken, hanem az úrasztalánál köszöntötte az egybegyűlteket. Sőt közölte, ezúttal nem kell felállni megülni, hiszen ez a nap nem erről szól.

A konzervatívabbaknál talán már ez kiverte a biztosítékot, ám legfeljebb elmormogtak magukban egy miatyánkot, és a teljes nyugodtság látszatát keltve, áhítattal telve hallgatták tovább a rövid, de annál frappánsabb áhítatot, amelyen elhangzott: a reformáció akkor kezdődik el, amikor Isten szól. Az ígértető rávilágított: sok fájdalom, teher emészt minket, ezért belülről kell elkezdődnie a folyamatos megújulásnak. Végszóként rádöbbenhettünk: az Úr napját nem a hét utolsó, netalán első napja jelenti, hanem mindig a mai, amikor Isten megújulásra hív minket.

Az elgondolkodtató szavak mámorából az egybegyűlteket dr. Bibza Gábor egyháztörténész rántotta vissza a valóságba, aki arról beszélt, mit jelenthet ma reformátusnak lenni. Beismerte, számára is nehéz volt megtalálni a választ, így vissza kellett mennie a gyökerekhez, fellapozva egyházunk törvénykönyvét, ahol olyan válaszokba ütközött, amelyek nem világítottak rá a teljes igazságra. Ezután minden bátorságát összeszedve kijelentette, hogy bizonyos szinten ma már semmit sem jelent reformátusnak lenni. Sok arcon a meghökkenés jelei mutatkoztak, s talán vallásuk meggyalázásának érezték a szavakat. Ám mielőtt káosz uralkodott volna el a fejekben, a törökvágási gyülekezet lelkipásztora folytatta izgalmas előadását. Szerinte legtöbbször az a probléma, hogy habár a hívők közösségébe esetenként eljutunk, Istenhez már annál kevésbé. Pedig ő az

ötszáz év folyamán újra és újra megszólított minket. Nem elég tehát, ha reformátusságunk szellemi örökségünk része, hanem minden nap meg kell vívnunk csatánkat a világgal és önmagunkkal. Tisztában kell lennünk azzal, hogy a hitet nem lehet megvásárolni, akár egy szolgáltatást a fogyasztói társadalmunkban. A mi Urunk nélkül ugyanis még a legjobb cselekedetünk is hiábavaló. Éppen ezért a titok nyitja az önvizsgálatban rejlik, amely nélkül az ünneplésünk és a református mivoltunk üres marad. Az előadás végére világossá vált:

Bibza Gábor szerint többnyire a hívők közösségébe jutunk el, Istenhez már kevésbé

ha be tudjuk ismerni, hogy Jézus tulajdonai vagyunk, bátran vallhatjuk magunkat reformátusnak.

Ezután ismét váratlan fordulat következett, hiszen kérdéseket lehetett feltenni az előadónak. A templomban! Kissé tartottam is tőle, hiszen az ajánlatot visszafojtott lélegzet és néma csend követte, amit néhány másodperc és némi biztatás után végül sikerült megtörnie egy bátor vállalkozónak. A legnagyobb meglepődésemre néhányan diskurzusba kezdtek a lelkipásztorral, ami kezdte feloldani a gátlásokat, mígnem az eszmecsere olyannyira elhúzódott, hogy kezdünk kifutni az időből.

A zárógondolatok hallatán mosoly ült a tekintetekre, majd mindenki türelmetlenül várta a program további alakulását, amely kellemes légkörben eltöltött falatozással, beszélgetéssel folytatódott. Ezután négy kiscsoportra oszlott a gyülekezet, ahol mindenki megoszthatta az előadással kapcsolatos gondolatait, véleményét. Mi, fiatalok is elvonultunk a társalgóba, ahol rövid időn belül oldott hangulatú beszélgetés résztvevőjeként olyan problémákra világítottunk rá, amelyek közösségünket is érintik. Javaslatok születtek, amelyeket serényen összeírtunk, hogy az alkalom után lelkipásztorunk elé tárhassuk. „Már ezért is megérte eljönni” – gondoltam magamban, majd a csoportkép után ismét csatlakoztunk a gyülekezet többi tagjához, ahol minden csapatvezető összesítette a beszélgetésen elhangzottakat.

Ebéd után a parókia udvarára visszatérve már minden gyülekezeti tag szemében ott csillogott a kíváncsiság: vajon mi lapulhat a csapatépítő feladatok címszó mögött, amit a meghívóban olvastak? Gyorsan csoportokra osztottuk őket színek szerint. Mosolyogva nyújtottam oda nekik a cetlis zacskót, ám legbelül kicsit tartottam a reakcióktól, mert tudtam, a felnőttek mennyire nehezen tudják elengedni magukat. Végül megalakult a hét lelkes csapat, az összes korosztály büszkén képviseltette magát, és nekivágott a rejtélyes feladatok teljesítésének. Jómagam is egyik állomáson vártam a mit sem sejtő csapatokat, akik stafétszerűen váltogatták egymást. Meg is érkeztek a narancssárgák, akik serényen átadták zálogjukat, majd elkezdődött a játék. Igen, játszottunk, és nem is akárhogyan, hiszen a felnőttek sokkal jobban élvezték, mint amire számítottam. Le voltam nyűgözve, hogy ők, akikről azt gondoltam, hogy minden életkedvről lemondtak, úgy nevettek, akár a gyerekek. Sőt mertek ügyetlenségükön, esetlenségükön kacagni. Mert nekik mindez élményt jelentett. Mert nekik sosem volt ilyenben részük...

Egymást váltották a csapatok, és mindegyiküknél ugyanaz a megdöbbenés rombolta le felépített sztereotípiáimat, miszerint a felnőttek nem tudnak együttműködni, felhőtlenül szórakozni. Minden aggodalmam elszállt, amikor rádöbbenem, ezek az emberek megfogják egymás kezét, és csapatként teljesítik a feladatot. Az a sikerélmény és hála, amely az arcukról sugárzott, szavakkal leírhatatlan. Miután az összes csapat hősiesen helytállt, a gyülekezeti tagok izgatottan várták, hány kérdésre tudták a választ a bibliai kvíznél, esetleg milyen tárgyakat sikerült magukkal vinni a lakatlan szigetre, és nevettek, hogy bekötött szemmel milyen suta házat rajzoltak.

Mire mindenkinek sikerült megosztania élményét társaival, visszavonultunk a templomba, hogy áhítattal zárjuk az élménydús napot. Érezhetően más volt a légkör, mint reggel, amikor mereven ültünk be a kemény padokba: ezúttal puhábbnak és barátságosabbnak tüntek. Sőt a templom komor falai is mintha nevettek volna ránk. Bennünk is megváltozott valami, mert nem húzódtunk hátra, hanem a legelső padokban foglaltunk helyet, s nem féltünk közel engedni magunkhoz a mellettünk lévőket. Hiszen ahogyan az áhítatban is elhangzott: egy közösség vagyunk, ezért néha ilyen élményekre is szükségünk van, hogy összekovácsolódva tudjunk egy testként működni, mert felelősséggel tartozunk egymás iránt.

Mindannyiunk számára jó lecke-ként szolgált ez a nap, hiszen megtanultuk, nem a melegségünk és búskomorságunk tesz minket hívő reformátusokká, hanem az őszintén kimondott érzéseink, szabadon megfogalmazott véleményeink, a társainkkal való együttműködés, valamint a hajlandóság, hogy ne a saját akaratunkat érvényesítsük, hanem képesek legyünk a kompromisszumra közösségünk fejlődése és egyházunk épülése érdekében.

Kismihály Boglárka

Hírek – Események

Emlékezni és előrenézni

Refo500 emlékűnnep
Aranyosegerbegyen

Tíz éve annak, hogy Fábián Zsigmond nyugalmazott történelemtanár kezdeményezte, hogy az egyházközség és a magyar közösség szobrot állítsion Bethlen Gábor fejedelem emlékének, aki bőkezű adományaival a falu létének és az egyházközség életének alakulásához meghatározó módon járult hozzá.

Írásos dokumentumok bizonyítják, hogy 1617-ben Bethlen Gábor fejedelem Sarmasági Zsigmond tordai ispán, Egerbegy birtokosának legyőzése után, aki pártot ütött a fejedelem ellen, a falunak vásártartási jogot, a hozzá hű embereknek nemesi rangot, az egyháznak pedig jelentős birtokot adományozott (többek között a templom, az iskola és iskolamesteri lakás, valamint a papi lak építkezésének a helyét).

Idén az egyházközség és a falu magyar lakossága elérkezettnek látta az időt arra, hogy ez a kezdeményezés megvalósuljon. A hálaadó gyülekezeti ünnepre szeptember 9-én került sor. Daróczi Attila helybeli lelkipásztor a Zsolt 46,1–12 és Róm 8,31 alapján hirdette az ígét. Ezt követően Lőrincz István marosvásárhelyi lelkipásztor a kálvinista emberről, dr. Buzogány Dezső egyháztörténész *Bethlen Gábor fejedelem élete, kora és munkássága* címmel

tartott előadást, Fábián Zsigmond nyugalmazott történelemtanár pedig Bethlen Gábor és Aranyosegerbegy közötti kapcsolatáról beszélt. Az előadások után a kultúrotthonban fellépett az aranyosgyéresi Promenada fúvószenekar, a helyi gyermekek alkotta néptáncsoport, az Árvalányhaj vegyes kórus, a Pipacs néptánc-együttes Csombordról, végül pedig a kolozsvári Operettissimo együttes színvonalas koncertet adott.

Másnap az ünnepi hálaadó istentiszteleten Szegedi László missziói előadó hirdette Isten ígétét az 1Sám 3,8 alapján. Azt követően az Árvalányhaj vegyes kórus és a gyülekezet ifjai az ünnephez méltó hitvalló énekekkel és hiterősítő szavallatokkal szolgáltak. A köszöntések után Daróczi Attila helybeli lelkipásztor a Józsa 4,1–8 alapján biztatta a gyülekezetet a további kitartó szolgálatra. Hangsúlyozta, a hálaadó ünnepnek nem csupán emlékezésnek kell lennie, hanem előretétekintésnek is.

Szegedi László generális direktor és Szedilek Csaba, a Tordai Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének elnöke a presbitérium tagjaihoz szólva hangsúlyozták a presbiteri szolgálat felelősségét, majd átadták a szolgálatot végzőknek az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége jubileumi oklevelét. Ezt követően a parókia udvarán leleplezték Bethlen Gábor fejedelem mellszobrát, amelyet Vetró András kézdívásárhelyi szobrász-

művész készítette, majd az ünneplők elhelyezték az emlékezés koszorúit.

Az emlékűnnepélyt és a mellszobor elkészítését Isten kegyelméből az emberi erőforrások minisztériuma, az Erdélyi Református Egyházkerület, a helyi polgármesteri hivatal, az egyház tagjai, aranyosgyéresi és tordai lakosok, magyarországi barátaink, németországi adományozók támogatták.

D. A.

Két presbitérium találkozósa Hiterősítő találkozások

A közelmúltban a nyárádszentbenedeki presbitérium látogatába hívta a marosvásárhelyi Tulipán utcai presbitereket. Szabó Gergely Levente nyárádszentbenedeki lelkipásztor a 133. zsolttárral köszöntötte a vendégeket, és megköszönte a Tulipán utcaiaktól korábban kapott anyagi támogatást.

A bibliaórán Nagy József Levente marosvásárhelyi lelkipásztor Neh 3,14 alapján tartott igemagyarázatot, amit hozzászólások, bizonyágtételek egészítettek ki. A lelkipásztor arról beszélt, hogy a keresztyén ember nem maga választja, hanem Istentől kapja a feladatát. Minden szolgálat ugyanolyan fontos az Úr előtt. Paul Claudel francia író idézte: „ha Istennek nem lenne rád szüksége ott, ahová helyezett, nem rendelt volna oda”.

Ezután a lelkipásztorok átadták a presbitereknek az egyházkerület Presbiteri Szövetsége által a reformáció 500 éves évfordulója emlékére adományozott névre szóló jubileumi oklevelet. A jó hangulatú találkozó végén búcsúzás-kor a Tulipán utcaiak viszontlátogatásra hívták a nyárádszentbenedeki presbitereket.

Nagy József Levente

Kalotaszegi népviseletbe öltözött fiatalok fogadták a körösfői templom kapujában a regionális nőszövetségi találkozóra összegyűlt több mint 550 nőtestvérünket. A tordai, dési, kolozsvári, kalotaszegi egyházmegyékből érkezett vendégek és körösfői hívek zsúfolásig megtöltötték a templomot és előterét.

Kurta Bozsena lelkészűnő ígehirdetése után Lukács Margit, az Észak-erdélyi régiós Nőszövetség elnöknője köszöntötte a résztvevőket, a négy egyházmegye lelkészértekezleti elnöknője és esperese is átadta üdvözlétét, végül Borsos Melinda, az Erdélyi Református Egyházkerület Nőszövetségének elnöknője arról beszélt, milyen fontos szerepük van a nőknek a gyülekezetekben. A helyi lelkész ismertette a templom történetét, a szünet előtt csucsai templom állapotáról láthattunk beszámolót, az összegyűlt perselypénzzel ennek a templomnak a felújításához járulhattunk hozzá. A szünet után Barta István Zsolt zsoboki lelkész *Hogyan viszonyuljak a fiatalokhoz* című előadásában a megértésre helyezte a hangsúlyt. Kiemelte a serdülőkor jellegzetességeit. A lázadás mellett beszélt a „hallgató hitről”, ami leginkább jellemzi e korosztályt. Persze az is fontos, mit hoz otthonról batyujában a fiatal. A társaság azonban nagymértékben befolyásolhatja, milyen úton halad tovább az otthoni fészekből való kiszakadás után. A beszélgetés, a fiatalokhoz való közel kerülés lebontja a falakat, amelyet az elhamarkodott ítékezés által építünk.

Az előadás utáni plénum beszélgetésben a nemzeti azonosság megőrzéséről is szó esett.

Beszélgetés után Vincze Minya István kalotaszegi esperes és Kovács Kurucz János Körösfőről elszármazott tanár bemutatta a *Kalotaszegi Krónikácskák* című könyvet. A templomi együttlét után a helyi kultúrotthonban szeretetvendégség közben beszélgethettünk, örvendezhettünk, hogy együtt vagyunk. Köszönjük a szervezők és a helyi gyülekezet munkáját. A reformáció évfordulóján újra rácsodálkozhatunk: Istenünk mennyi mindent ránk bízott, és az ő segítségével milyen sok mindenre képesek vagyunk.

Károly Károly

ISSN–1223–8848

ÜZENET

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár Eötvös utca (str. Constanța) 1–3. sz.

Telefon: 0731-019404

Drótposta: uzenet@reformatus.ro

<http://www.reformatus.ro/uzenet.html>

Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem örzünk meg

és nem küldünk vissza.

A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában Felelős vezető: Dávid Zoltán